

Yttrande över "Statens ansvar för det svenska flygplatssystemet – för tillgänglighet och beredskap Ds 2023:3"

Boverkets ställningstagande

Boverket avgränsar sitt yttrande till myndighetens ansvarsområden; samhällsplanering, byggande och boende.

Boverket bedömer att förslagen i Landsbygds- och infrastrukturdepartementets rapport "Statens ansvar för det svenska flygplatssystemet – för tillgänglighet och beredskap Ds 2023:3" inte berör myndighetens ansvarsområden. Dock innehåller rapporten sakfel i beskrivningen av riksintressesystemet som Boverket vill bemöta.

Boverkets synpunkter

Rapporten innehåller felaktigheter rörande riksintressesystemet och blir därmed i vissa delar missvisande. Boverket vill därför göra följande klargöranden.

Riksintressen berör mark- och vattenområden

Enligt 3 kap 8 § miljöbalken ska *mark- och vattenområden* av riksintresse för anläggningar för bland annat kommunikationer skyddas mot åtgärder som påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. De centrala verken har enligt förordning (1998:896) om hushållning av mark- och vattenområden skyldighet att lämna uppgifter i skriftlig form till länsstyrelserna om sådana områden som myndigheterna anser är av riksintresse enligt tredje kapitlet miljöbalken.

Det är således mark- och vattenområden som omfattas av de riksintresseanspråk som de centrala myndigheterna pekar ut, inte "vissa värden".

Bestämmelserna i miljöbalken ska tillämpas vid beslut som rör ändrad användning av mark- och vattenresurserna. Det är först när det finns ett rättsverkande beslut om ändrad mark- eller vattenanvändning, exempelvis när en antagen detaljplan

vunnit laga kraft, som det avgörs att ett område verkligen är av riksintresse. Fram tills dess är det bara ett anspråk som kan ifrågasättas.

Påtagligt försvåra tillkomst eller utnyttjande

Vid bedömning av påverkan på mark- och vattenområden som är av riksintresse för anläggningar för kommunikation är det viktigt att skilja på åtgärder som kan utgöra en godtagbar påverkan på området och sådana åtgärder som kan *påtagligt försvåra* tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Det är först när åtgärder påtagligt försvårar tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna som staten, via länsstyrelsen, kan utöva tillsyn med anledning av ett kommunalt beslut att anta eller ändra en detaljplan eller områdesbestämmelser.

Det är således felaktigt att riksintressen ska ”varsamt fredas”.

I sin roll som tillsynsmyndighet avgör länsstyrelsen om en detaljplan ska överprövas och eventuellt upphävas med hänvisning till att den inte tillgodoser ett riksintresse.

Funktionsbegreppet

Utgångspunkten för vilka mark- och vattenområden som pekas ut som riksintressen är en kommunikationsanläggnings *funktion i transportsystemet*, det vill säga vilken roll eller uppgift anläggningen har.

I avsnittet om riksintresse flygplatser används begreppet ”funktion” på ett annat sätt än ovanstående, vilket är missvisande.

I detta ärende har generaldirektör Anders Sjelvgren beslutat och signerat beslutet elektroniskt. Föredragande har varit trafikplanerare Camilla Burén. I den slutliga handläggningen har också rättschef Yvonne Svensson, enhetschef Robert Johannesson och expert Otto Ryding deltagit.

Anders Sjelvgren
generaldirektör

Camilla Burén
trafikplanerare

Kopia till:

li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

petter.troedsson@regeringskansliet.se